

VILNIUS UNIVERSITY

Beata Kozubovska

ARGUABLE ASPECTS AND TRENDS OF ARBITRABILITY

Summary of doctoral dissertation

Social sciences, law (01 S)

Vilnius, 2014

Dissertation was prepared in 2009-2013 at Vilnius University, Faculty of Law.

Scientific supervisor:

Prof. habil. dr. Vytautas Nekrošius (Vilnius University, social sciences, law – 01 S)

Dissertation will be defended at the Law Science Council of Vilnius University:

Chairman:

Prof. dr. Tomas Davulis (Vilnius University, social sciences, law – 01 S)

Members:

Prof. habil. dr. Valentinas Mikelėnas (Vilnius University, social sciences, law – 01

S)

Prof. habil. dr. Gintaras Švedas (Vilnius University, social sciences, law – 01 S)

Prof. dr. Vigintas Višinskis (Mykolas Romeris University, social sciences, law – 01S)

Prof. dr. Egidija Tamošiūnienė (Mykolas Romeris University, social sciences, law – 01 S)

Opponents:

Prof. dr. Arvydas Andruškevičius (Vilnius University, social sciences, law – 01 S)

Doc. dr. Edvardas Sinkevičius (Mykolas Romeris University, social sciences, law – 01 S)

Dissertation will be defended in the public session of the Law Science Council, 7 February 2014, 1 p. m., at Vilnius University Faculty of Law K.Jablonskio auditorium.

Address: Saulėtekio 9, LT-10222 Vilnius, Lithuania.

The dissertation can be reviewed at the library of Vilnius University.

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Beata Kozubovska

GINČŲ ARBITRUOTINUMO PROBLEMATIKA IR TENDENCIJOS

Daktaro disertacijos santrauka

Socialiniai mokslai, teisė (01 S)

Vilnius, 2014

Disertacija rengta 2009–2013 metais Vilniaus universiteto Teisės fakultete.

Mokslinis vadovas:

Prof. habil. dr. Vytautas Nekrošius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Disertacija ginama Vilniaus universiteto Teisės mokslo krypties taryboje:

Pirmininkas

Prof. dr. Tomas Davulis (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Nariai:

Prof. habil. dr. Valentinas Mikelėnas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Prof. habil. dr. Gintaras Švedas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Prof. dr. Vigintas Višinskis (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Prof. dr. Egidija Tamošiūnienė (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Oponentai:

Prof. dr. Arvydas Andruškevičius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Doc. dr. Edvardas Sinkevičius (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Disertacija bus ginama viešame Teisės mokslo krypties tarybos posėdyje 2014 m. vasario 7 d. 13 val. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto K.Jablonskio auditorijoje.

Adresas: Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius, Lietuva

Disertacijos santrauka išsiuntinėta 2014 .m. sausio mėn. 7 d.

Disertaciją galima peržiūrėti Vilniaus universiteto bibliotekoje

## CONTENTS

|   |    |
|---|----|
| INTRODUCTION.....   | 6  |
| PURPOSE AND OBJECT OF THE WORK.....                             | 18 |
| NOVELTY, ACTUALITY AND ORIGINALITY OF THE WORK.....             | 18 |
| METHODOLOGY AND SOURCES OF RESEARCH.....                        | 19 |
| MAIN CONCLUSIONS AND RESULTS.....                               | 20 |
| STATEMENTS OF THE DISSERTATION TO BE DEFENDED.....              | 24 |
| PUBLICATIONS.....   | 25 |
| PERSONAL DETAILS.....   | 26 |
| GINČŲ ARBITRUOTINUMO PROBLEMATIKA IR TENDENCIJOS (REZIUMĖ)..... | 28 |
| GYVENIMO APRAŠYMAS CURRICULUM VITAE.....                        | 41 |

## INTRODUCTION

In recent years a trend toward expansion of arbitrability has been noticed. Arbitration is considered to be an attractive competitor to the court due to its features such as preservation of privacy, costs saving, expeditious decision making, choice and competence of arbitrators, and avoidance of adversarial proceeding as there are limits of adjudication.

In the paper the term “arbitrability” is used as a condition for the parties to refer particular categories of disputes to arbitration tribunal (objective arbitrability). Contrary to the understanding of “arbitrability” in the U.S. where it refers to the whole issue of the tribunal’s jurisdiction<sup>1</sup>.

It is important to mention that “... Each state may decide, in accordance with its own economic and social policy, which matters may be settled by arbitration and which may not”<sup>2</sup>. Parties may refer any claim to arbitration except where statutory provisions preclude the arbitration of particular types of disputes. Arbitration friendly countries inevitably attract more arbitration users and this results in forum shopping. Author is committed to the idea that competition between national laws makers in setting hospitable forum for arbitration is desirable and will lead to creation of decent arenas for arbitration<sup>3</sup>.

This work reveals arguable aspects and trends of arbitrability.

The first chapter of the thesis presents core aspects of arbitrability and questions the rationale behind non-arbitrable disputes. It also tackles the question regarding whether or not the aforementioned bases are too extensive.

The next chapter explores the arbitrability of certain types of disputes in Lithuania and development thereof. Traditional arguable commercial types of

---

<sup>1</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., *Arbitrability: International & Comparative Perspectives*, Kluwer Law International, 2009, p.5.

<sup>2</sup> REDFERN, A. and HUNTER, M., *Law and practice of International Commercial Arbitration*, London: Sweet & Maxwell, 1991, p. 137.

<sup>3</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., *supra* note 1, p.17.

disputes in the arbitrability context are related to disputes that include rights of third parties or/and are subjects to regulation by state authorities. For instance, competition, intellectual property, bankruptcy claims. However, there is a growing tendency toward the arbitrability of these types of disputes.

Finally, the last chapter provides an overview of how the arbitrability aspects develop worldwide and possible future trends across the globe within the field of arbitrability.

### **What is the rationale behind inarbitrability of certain types of disputes?**

To begin with, we could invoke beautiful legal prose that encapsulates the rationale behind the inarbitrability concept: "... the central theme in non-arbitrability cases is a concern that society will be injured by arbitration of public law claims. Courts express a fear that public law issues are too complicated for arbitrators; that arbitration proceedings are too informal; or that arbitrators are like foxes guarding the chicken coop, with a pro-business bias that will lead to under-enforcement of laws designed to protect the public. Lack of appeal on the merits of arbitral awards in the United States makes arbitration seem to some as a "black hole" to which rights are sent and never heard from again"<sup>4</sup>. Along the same lines, the notion of non-arbitrability of the vast majority of disputes is grounded upon the old concept which holds that the referral of some categories of disputes to arbitration that is not controlled by the state itself, goes against sovereign dignity<sup>5</sup>. Such position was adopted in countries which historically expressed distrust toward arbitration. They feared that a method of dispute resolution could favour parties from industrialized countries<sup>6</sup>. Fortunately, the aforementioned views have been revised since then and no longer hold in the modern and arbitration friendly legal systems.

---

<sup>4</sup> PARK, WW "National law and Commercial Justice, Safeguarding procedural Integrity in International Arbitration", *63 Tulane Law Review* 648, 1989, p. 700 in LOURENS, M., "The issue of "Arbitrability" in the Context of International Commercial Arbitration", *11South African Mercantile Law Journal* 363, 1999, p. 365.

<sup>5</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, p.6.

<sup>6</sup> *Idem*.

It is important to realise that arbitration should not be regarded as second level justice and, therefore, the right word to use in arbitrability context is not “incapable” of being settled by arbitration but merely “not permitted” to arbitrate by state for public policy reasons and mandatory rules. Author is inclined towards the idea that almost every dispute, which is capable of settlement by adjudication, may be arbitrated.

**The relationship between arbitrability and public policy. Are the  
aforementioned terms synonyms? New arbitrability criterion**

It is not easy to establish the precise relation between the doctrine of non-arbitrability and public policy. Some scholars tend to distinguish these categories. However, there are those who use these terms as synonyms and state that arbitrability merely reflexes the public policy<sup>7</sup>. Author would argue that the aforementioned categories are not synonyms. Even if a dispute involves issues of public policy this is not to be considered as automatically non-arbitrable. For instance, competition law claims involve matters of public policy, nevertheless they usually are arbitrable<sup>8</sup>. Even in the New York Convention<sup>9</sup> non-arbitrability and public policy are established separately in the Article V (2) (a) and Article V (2) (b), respectively. This confirms that these two categories are indeed distinct. The non-arbitrability doctrine provides that in certain cases it cannot be turned to arbitration — arbitration is precluded from rendering binding award (regardless of its results); whereas the public policy doctrine provides that certain results reached by arbitration tribunal contradict public policy and cannot be enforced<sup>10</sup>.

Often restrictions on arbitrability tend to refer to public policy generally. However, laws rarely explicitly point to only few existing concrete “public

---

<sup>7</sup> LEW, Julian, MISTELIS, Loukas & KRÖLL, Stefan, *Comparative International Commercial Arbitration*, Kluwer Law International, 2004, p. 198.

<sup>8</sup> *Mitsubishi Motors Corp. v. Soler Chrysler-Plymouth Inc.*, 1985, 473 U.S. 614, 626-27 (U.S. S.Ct).

<sup>9</sup> The Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards adopted by a United Nations on 10 June 1958 and entered into force on 7 June 1959.

<sup>10</sup> BORN, Gary B. *International Commercial Arbitration*, Kluwer Law International, 2009, p. 772.



policy” provisions. In those rare cases when they do, it often lacks of clear guidance and decent justification to explain why certain disputes should be submitted to the exceptional jurisdiction of the courts<sup>11</sup>.

The eagerness and possessiveness of domestic laws to hold the exclusive courts’ jurisdiction over certain types of disputes should be replaced by more general public interest of promoting trade and commerce through an effective method of dispute resolution<sup>12</sup>. In the 1990s, the French Court in the context of international arbitration in *Ganz*<sup>13</sup> and *Labinal*<sup>14</sup> stated that “...the arbitrators have jurisdiction to rule on the arbitrability of the dispute which is submitted to them, having regard to the notion of international public policy, and if they conclude that the dispute is arbitrable they may apply rules that are relevant to the dispute, regardless of whether these are public policy rules”<sup>15</sup>. French case law once again confirmed that public policy is not relevant to the determination of arbitrability of disputes by arbitrators. A similar view has been expressed in a number of other European jurisdictions. For instance, the Swiss court ruled that a dispute concerning the validity or termination of a contract may be arbitrable despite the fact that one of the party brings up an argument that relies on public policy considerations<sup>16</sup>. Author believes that such approach is the right one to take, as otherwise arbitrators would have to decide on the substance of the dispute first (inefficient time use and waste of financial resources) in order to be able to notice the breach of public policy (to reach the conclusion whether the issue is arbitrable)<sup>17</sup>. All in all, the examples above prove the trend toward diminishing the role of public policy on concept of arbitrability. Along the same lines, some scholars have suggested that the

---

<sup>11</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, p.9.

<sup>12</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, p.9.

<sup>13</sup> *Ganz*, (1991) Court of Appeal of Paris in Kirry, “Arbitrability: Current Trends in Europe”, *Arbitration International, Vol 12, Nr 4*, 1996, 376.

<sup>14</sup> *Labinal* (1993) Court of Appeal of Paris in Kirry, “Arbitrability: Current Trends in Europe”, *Arbitration International, Vol 12, Nr 4*, 1996, 376.

<sup>15</sup> KIRRY, “Arbitrability: Current Trends in Europe”, *Arbitration International, Vol 12, Nr 4*, 1996, 376

<sup>16</sup> *Ampalgas*, (1975) Chambre des Recours du Canton de Vaud,; (1981) *Journal des tribunaux III*, 71.

<sup>17</sup> KIRRY, supra note 15, 375.

relevance of public policy to arbitrability is rather limited. They argue that in the inarbitrable categories of disputes, non-arbitrability relates to the restriction of arbitration as a method of dispute resolution of consensual nature, and not to public policy<sup>18</sup>. The strength of the argument is backed by the fresh breeze that has been noticed in the recent years in the international arena: decreasing role of public policy concerns as a barrier to arbitrability has been noticed (for instance, by allowing the arbitration in cases that require the application of public policy rules)<sup>19</sup>. To sum up, public policy impact on non-arbitrability concept should be revised.

However, today public policy concern is still relevant when defining the inarbitrability. Why public policy matters are to be considered to be inarbitrable? Opponents of arbitrability of public policy issues often invoke certain arbitration procedural features, for instance, less intense fact-finding process, the absence of particular rules of evidence compared to the evidential proceedings in court, and the laconic or lack of reasoning in the award. Such position was reflected in a number of courts' decision, for instance, the U.S. Supreme court stated "... the fact-finding process in arbitration usually is not equivalent to judicial fact-finding. The record of the arbitration proceedings is not as complete; the usual rules of evidence do not apply; and rights and procedures common to civil trials, such as discovery, compulsory process, cross-examination, and testimony under oath, are often severely limited or unavailable"<sup>20</sup>; In an other decision the U.S. Supreme Court ruled "An arbitral award can be made without explanation of reasons and without development of a record, so that the arbitrator's conception of our statutory requirement may be absolutely incorrect yet functionally unreviewable, even when the arbitrator seeks to apply our law"<sup>21</sup>; One more procedural difference is limited judicial review of arbitral awards (and absence of appeal process) as pointed out in

---

<sup>18</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, p.20.

<sup>19</sup> KIRRY, supra note 15, 375.

<sup>20</sup> *Alexander v. Gardner-Denver Company* 415 U.S. 60, 1974.

<sup>21</sup> *Scherk v. Alberto-Culver Co.* 417 U.S. 506, S.Ct., 1974.

*Mitsubishi Motors Corp. v. Soler Chrysler-Plymouth Inc.*<sup>22</sup>: “ Arbitration awards are only reviewable for manifest disregard of the law ... and the rudimentary procedures which make arbitration so desirable in the context of a private dispute often mean that the record is so inadequate that the arbitrator's decision is virtually unreviewable. ... Such informality, however, is simply unacceptable when every error may have devastating consequences for important businesses in our national economy and may undermine their ability to compete in world markets”; Another objection refers to the privacy and confidentiality of arbitration process in *Merrill Lynch, Pierce, Fenner & Smith, Inc., Petitioner, v. David Ware*<sup>23</sup>: “There is no explanation of why a judicial proceeding, even though public, would prevent lessening of investor confidence. It is difficult to understand why muffling a grievance in the cloakroom of arbitration would undermine confidence in the market. To the contrary, for the generally sophisticated investing public, market confidence may tend to be restored in the light of impartial public court adjudication”.

Author is committed to the idea that procedural differences between arbitration and litigation do not convert the aforementioned private mean of dispute resolution into compromised dispute resolution mechanism. Otherwise, if one had to follow the latter argument all disputes should be excluded from arbitration, even purely monetary claims; particularly having considered their collective impact on economy and society that goes far beyond the parties to the private contract. That is to say that private mean of dispute resolution operates in “conformity” with fundamental process’ principles and is the subject to guarantees set in Convention for the protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (European Convention of Human Rights, as amended) Art. 6<sup>24</sup>. To sum up, the features of arbitration make it a perfectly tailored alternative method of dispute resolution, having all the necessary rigid safeguards and fair proceedings. Alleged “procedural disadvantages” are

---

<sup>22</sup> *Mitsubishi Motors Corp. v. Soler Chrysler-Plymouth Inc.*, 473 U.S. 614, S.Ct, 1985.

<sup>23</sup> *Merrill Lynch, Pierce, Fenner & Smith, Inc., Petitioner, v. David Ware*, 414 U.S. 117, 1973.

<sup>24</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, 2009.

discussed in more depth in the paper when dealing with the arbitrability of specific dispute types.

Second line of arguments question the ability of arbitrators to rule on matters that include public policy issues. In the *American Safety Equipment Corp. v. J.P. Maguire & Co.*<sup>25</sup> the U.S. court expressed that: "... decisions as to antitrust regulation of business are too important to be lodged in arbitrators chosen from the business community-particularly those from a foreign community that has had no experience with or exposure to our law and values". Bigger distrust towards arbitrators was presented in *University Life Insurance Co. v. Unimarc Ltd.*<sup>26</sup> decision: "... antitrust issues are considered to be at once too difficult to be decided competently by arbitrators — who are not judges, and often not even lawyers- and too important to be decided otherwise than by competent tribunals". Moreover arbitrators are often pictured as unable to resolve the dispute between the parties of unequal bargaining powers; consumers, employees often presented as weak parties contrary to the powerful entrepreneurs who by "forcing" to sign arbitration agreement deprive them of the access to courts. The reasoning behind such approach is that arbitrators being private judges are more sympathetic to private companies and will not address properly the interests of weaker parties. Weaker parties are said to have no real options other than to accept arbitration since due to the fact that a growing amount of commercial parties are adopting arbitration clauses, other party has no choice but to accept them while signing job contract or entering into the purchase of goods or services contracts. It is said that arbitrators being privately funded might favour the repeat-players in order to assure that they will opt in for arbitration in the future. "How much profit it and individual arbitrators make depends on how often they work. Thus, an almost symbiotic relationship exists between the arbitrator and repeat-

---

<sup>25</sup> *American Safety Equipment Corp. v. J.P. Maguire & Co.*, 391 F.2d 821 (2d Cir.,1968).

<sup>26</sup> *University Life Insurance Co. v. Unimarc Ltd.* 699 F.2d 846, CA7, 1983.

player”<sup>27</sup>. Some have come up with the idea that arbitrators take into account the interests of parties to the dispute only, and not that of a wider society. That is to say that consumer or employment laws are here to protect socially weaker groups of people and may be implemented only by court that adopts public view toward the dispute and not arbitration that adopts private perspective. Author is rather sceptic about the latter view as we cannot take for granted that judges contrary to arbitrators are sensitive about the needs of consumers or employees. Furthermore the public policies rules protecting the interest of the parties are often expressed in clear terms and do not leave much space for misinterpretation. For instance, statutory rights of the consumers as to the period of time for returning unwanted goods is clearly stated and not expressed as abstract norm. It is to say that it is not crucial who has to apply correctly public policy rules arbitrators or judges. Moreover, even in the situation where the scope of discretion is wide decision makers have to rule by referring to factual situation, possessed evidence, and case law rather than their personal views. Therefore author does not see the correlation between the “private” decision maker (arbitrator) and inability to applying public policy norms in accordance with their legislative aim. In addition, arbitrators should apply public policy rules. It goes without saying that different scenarios are possible. However, it is more a question of the incentive of arbitrators to ignore public policy rules rather than the issue of whether arbitration is unsuitable to address public policy issues. At the end of the day, the aim of arbitrators is to render the enforceable award. Therefore they will not ignore the potential impact that ignorance of particular state policy might have on the rendered decision. Any reasonable arbitrator would take into the account the public policy norms of the country where award might need to be enforceable.

To recapitulate, there is no substantial correlation between arbitrability and public policy. That is to say that public policy doctrine is not entirely relevant to the concept of arbitrability. Precisely for this reason a different

---

<sup>27</sup> BRAFFORD, A., “Arbitration Clauses in Consumer Contracts of Adhesion: Fair Play or Trap for the Weak and Unwary?” *21 Journal of Corporate Law* 332, 1995-1996 ,p. 1257.

approach has been suggested. The restrictions of arbitrability are more relevant and precisely described by the reference to the origin of arbitration; arbitration by being of the contractual nature cannot affect people that are outside the scope of the arbitration agreement (contrary to the jurisdiction of the courts)<sup>28</sup>. For instance, the limitation on arbitrability of insolvency disputes refers to the fact that the resolution of this category of claims can be more efficiently achieved by collective litigation proceedings where all the parties may be taken before the same court (e.g. eliminate the risk of contradicting awards)<sup>29</sup>. Along the same lines, the arbitration process between two parties, related to the ownership rights of the patent (requirement of authorization by public authority), excludes third party who in fact might be the legitimate owner of the latter right; this is contrary to the court proceedings where third parties have possibilities to take part in the proceedings and make sure that the public record would reflect the actual ownership status of patents<sup>30</sup>. Restriction of arbitrability refers to the contractual nature of arbitration process which lacks the tools needed to reach the relevant parties beyond the arbitration agreement and not to public policy issues.

To conclude, “The marginalisation of public policy, the growing trust in international arbitration and assimilation of arbitrators to judges have allowed the domain of arbitration to extend to areas of economic activity involving significant public interest”<sup>31</sup>.

### **Tendencies of arbitrability**

“... there are fashions in the world of arbitration, and that the issue of arbitrability is becoming increasingly fashionable”<sup>32</sup>. Having analyzed current tendencies of arbitrability I would draw the inference that in disputes related to international commerce there are few spheres that are inarbitrable. Following

---

<sup>28</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, p. 32.

<sup>29</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, p.33.

<sup>30</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, p.37.

<sup>31</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., supra note 1, p.52.

<sup>32</sup> KIRRY, supra note 15, p. 373.

the latter trend “one can conclude that the subject of arbitrability of disputes arising from international business transactions should – and hopefully will – become out of fashion in the not too distant future”<sup>33</sup>. The reason why during the past three decades a trend toward expansion of arbitrability has been noticed is the success of this alternative mean of dispute resolution and huge increase in use of it in international commercial disputes. To add, it serves public as well as private purposes. The use of arbitration also contributes to the saving of the budget expenses. Here author would like to argue that promoting arbitration does not mean that the quality of justice would suffer. Along the same lines, arbitration helps to decrease workload of courts and prevents the growth of courts costs respectively. Consequently, it helps to maintain the quality of the latter public service. In the same vein, I do not think that “It is the essential dividing line between public and private justice”<sup>34</sup>. Latter quotation is a mere expression of inherent skepticism and distrust towards arbitration. Moreover, as “justice should not merely be done but also should be seen to be done” people would not submit their cases to arbitration without seeing the benefits of it.

Therefore in the recent years many national regulatory provisions have become more arbitration friendly. The court’s interpretation of national laws has favoured the arbitrability of certain types of disputes that historically were inarbitrable as well. The tendency is noticed worldwide. Such concept is consistent with the objective of the New York Convention and is compatible with modern legal systems. Moreover, it is an expression of party autonomy especially in international commercial disputes. International arbitration has the potential to provide benefits of cost, speed and enforceability that are not readily replicated in national courts.

Arbitration due to flexibility of its process has a lot to offer in a wide majority of disputes. For instance, “... there are now more than 2,000 bilateral

---

<sup>33</sup> KIRRY, *supra* note 15, p. 390.

<sup>34</sup> MISTELIS, L. A. and BREKOULAKIS, S. L., *supra* note 1, p.5.

and multilateral investment treaties in force, pursuant to which most states have undertaken to arbitrate a vast range of disputes with foreign investors, often affecting public interests and third party rights in profound ways. At the same time, national laws and institutional arbitration rules have provided for the arbitration of class action claims, small claims by consumers and employees, human rights claims and other “new” categories of disputes”<sup>35</sup>. Author inclines to the idea that demand for arbitration in the international arena has significantly increased due to, among other factors, the paramount concern of the parties to have a neutral forum (here the comparison may be drawn to the arbitrators on the football pitch where the referee always come from the third country so that any bias would be eliminated; to prevent any possibility for the court to favour local parties at the expense of foreign parties- that is not to say that judges objectivity is doubted but once again neutral arbitration helps to support the concept that “justice is not only has to be done but also should be seen to be done”), workability, confidentiality and fairness of this dispute resolution method.

By no means author is suggesting that arbitration is suitable for all categories of disputes. All in all, arbitration is not a panacea and may be not appropriate tool to resolve certain types of claims where for example the nature of the disputes cannot permit to opt in for the consensual process between relevant parties; for instance, „ ... requests that an arbitral tribunal declare a company bankrupt, impose a criminal sentence, approve a merger, or issue similar administrative acts. These decisions necessarily dictate the rights and obligations of third parties and involve the exercise of prosecutorial or administrative discretion which must reside in democratically-accountable decision-makers”<sup>36</sup>. Along the same lines, “... arbitration does not generate

---

<sup>35</sup> BORN, Gary B., supra note 10, p. 839.

<sup>36</sup> BORN, Gary B., supra note 10, p. 840.



law. Thus, when a company seeks a ruling on a controlling point of law, it must bring the matter before a court to obtain the desired precedent”<sup>37</sup>

All in all, “... the relationship between the arbitral and judicial systems is symbiotic — the courts provide implementation and enforcement mechanisms for arbitration, and arbitration presents great opportunities for relieving court congestion and delay”<sup>38</sup>.

By way of conclusion, this paper provides with a survey of a recent advancement in the field of arbitrability. When the non-arbitrability doctrine is applied, it must be within the limits imposed by Article 2(3) and Article 5(2)(a) of the New York Convention<sup>39</sup>. That is to say that non-arbitrability should be applied narrowly and states should not abuse the use of escape clauses. States should create hospitable and safe environment for voluntary arbitration. Author hopes that this paper will prove to be useful in understanding of the issues of arbitrability. Moreover, author harbor the hope that author has strengthened the case for further analysis of arbitrability by setting forth familiar arguments in a somewhat different way that perhaps highlights certain critical issues of the concept of arbitrability.

---

<sup>37</sup> MARTIN, J.A., “Litigating in Los Angeles: The Advantages of International Intellectual Property-Specific Alternative Dispute Resolution”, *49 Stanford Law Review* 917, 1996-1997, 955.

<sup>38</sup> J.R. Allissont, (1985-1986) “Arbitration agreements and antitrust claims: the need for enhanced accommodation of conflicting public policies”, *64 The New York University Law Review* 246, 1985-1986, p. 276.

<sup>39</sup> BORN, Gary B., *supra* note 10, p. 841.

## **PURPOSE AND OBJECT OF THE WORK**

The topic of the paper “Arguable aspects and trends of arbitrability” identifies the principal objective and purpose of the research. Object of the work — determination of the objective arbitrability and display of current trends within the arbitrability area. Purpose of the thesis — legal analysis of the arbitrability aspects and trends; drafting of optimal list of arbitrable disputes in Lithuania and offering outline for future development perspectives.

This research paper reveals analysis of arguable issues of arbitrability, provides an overview of how arbitrability is tackled under different regulations in different states, identifies and questions the rationale behind non-arbitrable disputes and presents trends within area of arbitrability. This is done in order to identify the pros and cons of the regulatory aspects in different jurisdictions so as to eventually provide an optimal model for arbitrability disputes in Lithuania.

## **NOVELTY, ACTUALITY AND ORIGINALITY OF THE WORK**

The textual basis for arbitrability remains unclear in Lithuania. The legal doctrine sheds little light on the arbitrability issues. That is to say that arbitrability has not yet been considered in the depth it obviously deserves. It is fair to conclude that a theoretical framework of arbitrability remains undeveloped in Lithuania.

The issue of arbitrability is particularly relevant in Lithuania in view of the new Law on Commercial Arbitration which reinforces pro-arbitration tradition and expands the list of arbitrable issues. Additionally, the issue of arbitrability is crucial in the light of internalization of business, growth of investment in Lithuania and strengthened connections of Lithuanian business representatives abroad.

This paper surveys recent advancement in the field of arbitrability. Author believes that this paper will prove to be useful in understanding the fundamental issues of arbitrability. Moreover, the author harbors the hope that she has strengthened the case for further analysis of arbitrability by evoking new arguments and setting forth familiar ones in a somewhat different way that may highlight certain critical issues of the concept of arbitrability.

### **METHODOLOGY AND SOURCES OF RESEARCH**

Research was generally made using „classical” methods of interpretation — historical, systematic, logical and comparative. Historical research techniques were used to review changes over time in arbitrability concepts, legislation governing arbitrability and relevant case law patterns in different countries. A trend toward expansion of arbitrability has been established based upon the latter method. Comparative research method was employed in the paper to identify similarities and differences in legal acts governing arbitrability, case law and legal doctrine across societies so as to eventually come up with an optimal list of arbitrable disputes. Logical and systematic methods used to analyse the criteria of arbitrability in legal doctrine, legislation and case law. Logical interpretation method was used to determine a reasonable list of arbitrable disputes. Whereas systematic method was engaged to question the rationale behind restrictions on arbitrability.

As it may be observed, this research requires in-depth knowledge and expertise of commercial arbitration. As a primary source of the material, reference were made to legal resources, especially primary law (cases, treaties, statutes, regulations, local ordinances, and related government information) as well as secondary sources (textbooks, treatises, monographs, articles, reviews, comments and others), the majority of which which are now available online through governmental websites and online databases (International Law

Reports; European Journal of International Law; International Court of Justice; HeinOnline, LexisNexis; Quicklaw; Westlaw and others).

In addition, receipt of the opinion of other Lithuanian scholars and practitioners practicing in the field of commercial arbitration also followed in accordance with the specific research question analysed.

Moreover, this research was also intended to provide not a traditional legal analysis, the so called “black-letter law” based on IRAC model (Issues, Rules, Analysis, Conclusions), but more of the “spotting issues” approach which would identify a “research gap” and would make a new contribution to knowledge in this academic discipline of commercial arbitration law.

## **MAIN CONCLUSIONS AND RESULTS**

- In recent years a trend toward expansion of arbitrability has been noticed. There is a growing tendency toward the arbitrability of competition, intellectual property, bankruptcy claims and other that require the application of public policy rules. That is to say that the domain of arbitration to extend to areas of economic activity involving significant public interest.
- The relevance of public policy to arbitrability is rather limited. The strength of the argument is backed by the fresh breeze that has been noticed in the recent years in the international arena: decreasing role of public policy concerns as a barrier to arbitrability has been noticed (for instance, by allowing the arbitration in cases that require the application of public policy rules). To recapitulate, there is no substantial correlation between arbitrability and public policy. That is to say that public policy doctrine is not entirely relevant to the concept of arbitrability.
- In the inarbitrable categories of disputes, non-arbitrability relates to the restriction of arbitration as a method of dispute resolution of consensual

nature, and not to public policy. The restrictions of arbitrability are more relevant and precisely described by the reference to the origin of arbitration; arbitration by being of the contractual nature cannot affect people that are outside the scope of the arbitration agreement (contrary to the jurisdiction of the courts). For instance, the limitation on arbitrability of insolvency disputes refers to the fact that the resolution of this category of claims can be more efficiently achieved by collective litigation proceedings where all the parties may be taken before the same court (e.g. eliminate the risk of contradicting awards). Along the same lines, the arbitration process between two parties, related to the ownership rights of the patent (requirement of authorization by public authority), excludes third party who in fact might be the legitimate owner of the latter right; this is contrary to the court proceedings where third parties have possibilities to take part in the proceedings and make sure that the public record would reflect the actual ownership status of patents. Restriction of arbitrability refers to the contractual nature of arbitration process which lacks the tools needed to reach the relevant parties beyond the arbitration agreement and not to public policy issues.

- None of the existing public policy concerns calls for the inarbitrability of insolvency issues. Nevertheless, due to practical considerations related to pure insolvency procedures, the insolvency procedure itself usually cannot be referred to arbitration because of a big number of related people and the consensual character of arbitration. However, if all the relevant parties agreed to submit to arbitration, insolvency disputes would be perfectly arbitrable.
- The arbitrability of competition law is no longer is being questioned in international arbitration. Arbitrators have a duty to apply competition law alike any other relevant law. In developed jurisdictions the non-arbitrability of competition claims is limited to the issues that require exclusive regulatory bodies' interference, for instance approving mergers, applying fines or other measures as a consequence of not

obeying mandatory competition rules. Otherwise, in arbitration friendly jurisdictions it is practically unilaterally recognized that the civil law consequences of competition law violations between individual parties might be submitted to international commercial arbitration. Case law *Mitsubishi Motors Corp v Soler Chrysler-Plymouth, Inc.* [(1985) 473 U.S. 614 (U.S. S.Ct)] and *Eco Swiss China Time Ltd v. Benetton Int'l NV* [C-126/97 [1999] E.C.R. I-3055 (E.C.J.)] set “safety valve” to eliminate the worries of the regulatory authorities that imperative competition laws will not be obeyed as arbitration awards may be reviewed and set aside or unenforced where appropriate.

- One of the concerns was that particular matters of intellectual property cannot be disposed unrestrictedly by the parties. However, today the main characteristic of intellectual property rights is its financial character and there is no concern that these rights embrace moral issues. Moreover, there is a trend within judiciary that even moral rights are freely disposable. The mere fact that intellectual property rights are acquired due to the authoritative body’s act which consequently makes them to fall within public policy rendering the issue non-arbitrable is not persuasive.
- In respect of consumer and employment disputes unequal bargaining power even when combined with a standardized contract is not sufficient to invalidate it. Claim of unequal bargaining power or unconscionability showing unfairness or exploitation can invalidate arbitration agreement on general terms of contract law. The terms of consumer and employment agreement might be extensively negotiated and inequality of bargaining power does not persist. Arbitration agreements should be subject to the same rules just like other categories of contracts and requirement established in the article 2 of the New York Convention: the neutrality for laws of contractual validity should be obeyed. The adherence to a contract that falls within framework of law simply reflects the need of modern economy and should not be

invalidated. Along the same line of thoughts, the mere fact that one party drafts standard clauses does not make other party unconscious of its terms. Furthermore, the timing of an arbitration clause does not affect its legitimacy.

- The most efficient way to resolve family disputes is amongst the parties themselves. Court should be the last resort as it is not the best venue to address family law disputes. Therefore, family arbitration as an alternative may come into play as an additional tool in family dispute resolution tool bag. Countries that are hostile toward use of arbitration in family law, should consider such option. Some cases, for instance domestic violence, may not be suitable for arbitration as agreement to arbitration may be, not fully consensual due to the possible abuse of one of the parties. States should create hospitable and safe environment for voluntary family arbitration.

## **STATEMENTS OF THE DISSERTATION TO BE DEFENDED**

- Restrictions of the arbitrability set in the Lithuanian Law on Commercial Arbitration are too wide and do not reflect an arbitration-friendly approach.
- The relevance of public policy to arbitrability is rather limited.
- The restrictions of arbitrability are more relevant and precisely described by the reference to the origin of arbitration; arbitration by being of the contractual nature cannot affect people that fall outside the scope of the arbitration agreement.



## **PUBLICATIONS**

- Kozubovska, B. “Should Family Disputes be Arbitrated” in Law 2011 Vol.80 (Ed. By Vilnius University, Faculty of Law).
- Kozubovska, B. “Arguable Aspects of Arbitrability of Consumer Related Claims” Law 2011 Vol.81 (Ed. By Vilnius University, Faculty of Law).

## **PERSONAL DETAILS**

During both undergraduate and graduate law studies at Vilnius University, Beata Kozubovska has concentrated on the academic subjects but did not restrict herself to the knowledge obtained during lectures and seminars. She has widely used the opportunity to try herself in a variety of law courses, a full range of miscellaneous lectures and conferences, all of which tended to reinforce and solidify her intense interest in law and have motivated her to seek an advanced education. As far as her intentions are concerned, she is particularly interested in litigation and alternative means of dispute resolution, primarily arbitration. In 2007 Beata enrolled for 2007 Dr. Daniel Girsberger (Lucerne University School of Law, Switzerland) seminars that dealt with commercial arbitration at the international level. In 2008, during the alternative dispute resolution contest, Beata participated and won the Norcous Academy Scholarship for the Best Student Research Paper “Arbitration’s, as an alternative means of dispute resolution, negotiable aspects”. Moreover, in 2008 Beata became member of Vilnius University team in Central and East European Moot Court competitions (Poznan, Poland). Listed among 10 Top Best.

In 2008 September — 2009 February Beata participated in students’ exchange programme: European Union and International Law Studies in Vrije University, Brussels, Belgium. Moreover, in Vrije University she started conducting a research for my master thesis in the area of international commercial arbitration, topic: “Legitimacy of the existence (non- existence) of review in arbitration”. In 2009, following her graduation from Vilnius University with Master of Laws degree, specializing in commercial law, Beata applied and was admitted to pursue Phd studies in law at Vilnius University, Faculty of Law, Department of Private Law, specializing in commercial arbitration. Under the supervision of the former dean of Vilnius University

Prof Vytautas Nekrosius who has written widely in the field of litigation and arbitration Beata was conducting a research and writing a paper on “Arguable aspects and trends of arbitrability”. Along the same lines, she has published widely in the field of commercial arbitration. Moreover, in 2009 Beata embarked on Master in Laws at University College London and in 2010 I obtained LLM in commercial law from University College London. Along the same lines, in 2012 Beata successfully passed the exams in London and she was awarded a Postgraduate Diploma in EU Competition Law from King's College London and in 2011 she obtained a Practice Diploma in International Joint Ventures from College of Law of England and Wales.

Furthermore, in July 2009 Beata was admitted with the Lithuanian Bar and became an associate at Attorneys at Law “Motieka & Audzevicius”. By the end of 2013 she is supposed to become a fully qualified lawyer. It is noteworthy that the law firm she is working for is known as the leading dispute resolution boutique in Lithuania acknowledged by the most authoritative legal directories, including Legal 500, IFLR 1000, Chambers Global as being strong in both litigation and alternative dispute resolution practices (arbitration, mediation, and negotiation). Being an associate in the Dispute Resolution Practice group she gained extensive experience in advising clients on all aspects of international commercial arbitration, alternative dispute resolution (ADR), litigation.

## GINČŲ ARBITRUOTINUMO PROBLEMATIKA IR TENDENCIJOS (REZIUMĖ)

### ĮVADAS

Nacionalinės valstybių teisės leidžiama įtvirtinti, kad tam tikros ginčų rūšys yra nearbitruotinos, taip pat arbitražo proceso šalis, nepatenkinta arbitražo sprendimu, gali siekti, kad pastarasis nebūtų pripažįstamas ar vykdomas, remdamasi, be kita ko, ginčo dalyko nearbitruotinumu. Įstatymų leidėjai teisės aktuose įtvirtina normas, nustatančias arbitruotinumą apribojimus ir numatančias išimtinę teismų jurisdikciją tam tikriems ginčams. Todėl ir Niujorko konvencijoje, ir Ženevos konvencijoje arbitruotinumą klausimas paliktas spręsti nacionaliniams įstatymų leidėjams. Be to, nacionalinių arbitražo aktų derinimas su UNCITRAL Pavyzdiniu įstatymu nėra siejamas su būtinybe įtvirtinti arbitruotinių ginčų sąrašą<sup>40</sup>. Todėl skirtingos teisės sistemos pasirinko nevienodus arbitruotinumą režimo modelius<sup>41</sup>. Vis dėlto tarptautinėje arenoje pastebima ryški tendencija plėsti arbitruotinių ginčų sąrašą<sup>42</sup>.

Taigi arbitruotinumą problematika nagrinėtina tam tikrų ginčų rūšių „rezervavimo“ išimtinėi valstybės teismų jurisdikcijai aspektu. Arbitruotinumą yra būtina arbitražo susitarimo galiojimo sąlyga ir taip pat daro įtaką arbitrų kompetencijai<sup>43</sup>. Arbitruotinumą koncepcija nubrėžiama riba tarp deklaruojamo valstybės viešojo intereso atskiras ginčų kategorijas perduoti nagrinėti nacionaliniams teismams iš vienos pusės ir šalių noro perduoti ginčą spręsti arbitražui, iš kitos pusės. Kyla klausimas, ar egzistuojantys arbitruotinumą apribojimai yra pagrįsti ir koks turėtų būti optimalus ginčų arbitruotinumą modelis, taip pat, ar arbitruotinumą nustatymo kriterijai tebėra tinkami ar vis dėlto yra keistini.

---

<sup>40</sup> BŁASZCZAK Łukasz, LUDWIK Małgorzata, *Sądownictwo polubowne (arbitraż)*. 2007, p. 122.

<sup>41</sup> WIŚNIEWSKI A.W. *Rozstrzyganie sporów korporacyjnych spółek kapitałowych przez sądy polubowne – struktura problemu*. (Cz. I), Pr Sp., Nr 4. 2005, p. 16.

<sup>42</sup> BŁASZCZAK Łukasz, LUDWIK Małgorzata, *supra* note 40, p. 122.

<sup>43</sup> *Idem*.

## Darbo tikslas ir objektas

Disertacijos pavadinimas nulėmė tyrimo objektą bei tikslą, kurio siekiama atliekamu tyrimu. Disertacijos objektas — ginčų objektyvaus arbitruotinumų teisinis reglamentavimas, teismų praktika ir doktrina. Tyrimo pagrindinis tikslas – darbo objektą sudarančių klausimų įvertinimas bei optimalaus Lietuvos ginčų arbitruotinumų modelio apibrėžimas ir vystymosi perspektyvų pateikimas. Taigi disertacijoje siekiama išnagrinėti arbitruotinumų problematiką, išsiaiškinti šio instituto reglamentavimo privalumus bei trūkumus skirtingose valstybių nacionalinėse teisės sistemose, išnagrinėti arbitruotinumų nustatymo kriterijus, išanalizuoti ginčų arbitruotinumų tendencijas, kad galima būtų pateikti optimalų Lietuvos ginčų arbitruotinumų modelį.

Darbo objektas lemia ir darbo struktūrą. Taigi disertacija susideda iš trijų pagrindinių dalių.

Pirmoje dalyje yra nagrinėjamos pagrindinės ginčų arbitruotinumų koncepcijos ir jų raida, išskiriama ir kritiškai vertinamas kriterijų, kuriais remiantis tam tikros ginčų rūšys laikomos nearbitruotinumomis, pagrįstumas, siekiant apibrėžti, kokie kriterijai turėtų būti taikomi arbitražui „draugiškose“ valstybėse.

Kaip jau minėta anksčiau, disertacijoje arbitruotinumai — šalims taikoma sąlyga nagrinėti arbitraže tam tikras ginčų rūšis (objektyvus arbitruotinumai). Skirtingai nuo arbitruotinumų sampratos Jungtinėse Amerikos Valstijose (toliau — JAV), kur arbitruotinumų apibrėžimas apima visus klausimus, susijusius su arbitražo teismo jurisdikcija<sup>44</sup>.

Pažymėtina, kad Niujorko konvencijos 2 straipsnio 2 dalis, *favor arbitrandum* principas ir KAI 3 straipsnio 5 dalis įtvirtina arbitruotinumų prezumpciją, t.y., jei šalys susitarė spręsti ginčą arbitražu, laikoma, kad ginčas

---

<sup>44</sup> MISTELIS Loukas A. BERKOULAKIS Stavros L. *Arbitrability: International & Comparative Perspectives*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009, p.5.

yra arbitruotinas. Vis dėlto nacionalinė valstybių teisė gali numatyti, kad tam tikros ginčų rūšys yra nearbitruotinos. Ginčo dalyko arbitruotinumą yra pagrindas, kuris gali būti iškeltas ir nuspręstas nacionalinio teismo *sua sponte*. Pažymėtina, kad įstatymo nuostatos, kurios įtvirtina nearbitruotinus ginčus, yra imperatyvios, teismas sprenddamas dėl arbitražo susitarimo ar išlygos galiojimo privalo įsitikinti, ar ginčas nagrinėjamas arbitraže<sup>45</sup>. Visuotinai pripažįstama, kad numatytų apribojimų sąrašas privalo būti baigtinis ir negali būti aiškinamas išplėstai, paneigiant *numerus clausus* doktrinos taikymą arbitruotinumą apribojimams.

Antroje disertacijos dalyje yra nagrinėjamas atskirų ginčų rūšių arbitruotinumą Lietuvoje. Išskiriamas ir kritiškai vertinamas priežasčių bei argumentų, kuriais remiantis tam tikros ginčų rūšys laikomos nearbitruotinomis, pagrindumas. Siekiant apibrėžti laikmečiui aktualius arbitruotinumą kriterijus, kurie turėtų būti taikomi arbitražui „draugiškoje“ valstybėje, nustatyti optimalų ginčų arbitruotinumą modelį Lietuvoje.

Tradiciškai ginčų arbitruotinumą kontraversijų atsiranda ginčų, susijusių su viešuoju interesu, apimančių trečiųjų šalių teises ir/ar yra reguliuojamų valstybinių institucijų, kontekste. Tokie ginčai apima, bet neapsiriboja konkurencijos, intelektinės nuosavybės, bankroto bylomis. Vis dėlto pastebima tendencija šių rūšių ginčų arbitruotinumą link.

Pirma, šioje disertacijos dalyje nagrinėjami KAI nustatyti apribojimai ir draudimai, tokių apribojimų nustatymo priežastys ir tikslai, tiriant atskiras ginčų kategorijas. Atskirai nagrinėjama kiekviena iš uždraustų/ribojamų arbitruoti KAI ginčų rūšių, kartu lyginant, kaip tų pačių ginčų arbitruotinumą klausimai atsispindi užsienio valstybių teisės aktuose, teismų praktikoje bei doktrinoje.

---

<sup>45</sup> Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2007 kovo 5 d. nutartis civilinėje byloje *VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija v. Belgijos įmonė „Hydro Soil Services NV“*, Nr. 3K-3-62/2007 m.

Antra, šioje darbo dalyje koncentruojamasi ties kompleksine atskirų ginčų rūšių arbitruotinumą analize Lietuvoje (buvo nagrinėjamas KAI, Lietuvos teismų praktika KAI 12 straipsnio taikymo klausimu bei doktrinoje vyraujančios pozicijos arbitruotinumą klausimais), siekiama įvertinti ginčų arbitruotinumą raidą tarptautiniame kontekste.

Trečia, šioje tyrimo dalyje siekiama atsakyti į klausimą, ar KAI 12 straipsnis nepagrįstai nesusiaurina arbitruotinių ginčų sąrašo. Pažymėtina, kad atsižvelgiant į tai, kad disertacijos rengimo metu priimtas KAI nauja redakcija, pagal kurią išplečiamas arbitruotinių ginčų sąrašas, kartu nustatant naujai įtvirtintų tam tikrų ginčų rūšių arbitruotinumą apribojimus, šioje dalyje taip pat kritiškai vertinama ir analizuojama KAI genezė.

Trečioje disertacijos dalyje yra nagrinėjamos ginčų arbitruotinumą tendencijos, siekiama apibrėžti, kokie arbitruotinumą kriterijai turėtų būti taikomi arbitražui „draugiškose“ valstybėse.

Kaip jau minėta, pastaraisiais metais ryškėja tendencija plėsti arbitruotinių ginčų apimtį. Arbitražas lakomas patraukliu konkurentu teismui dėl tokių savo savybių kaip proceso lankstumas, konfidencialumas, racionalios laiko ir lėšų sąnaudos, galimybė pasirinkti arbitrus. Tai suteikia daug naujų galimybių arbitražui, ypač tarptautiniuose komerciniuose santykiuose. Tačiau taip pat tai sąlygoja daug iššūkių arbitražinio proceso šalims ir arbitrams bei iškėlė klausimų, į kuriuos nėra visuotinai priimtinių atsakymų.

Visų pirma buvo nagrinėjamos esamos arbitruotinumą tendencijos pasaulyje, kritiškai vertinamos vyraujančios prieštaringos pozicijos šiuo klausimu. Šioje teisinio tyrimo dalyje siekiama nustatyti tokių tendencijų atsiradimo priežastis ir tikslus.

Antra, buvo nagrinėjamas viešosios tvarkos įtakos, kaip pagrindinio ginčų arbitruotinumą nustatymo kriterijaus, mažėjimas ir siekiama nustatyti, kokie arbitruotinumą apribojimo kriterijai turėtų vyrauti „proarbitražinėse“ valstybėse ateityje. Siūloma įtvirtinti naują ginčų arbitruotinumą kriterijų,

kylantį iš konsensualinės arbitražo prigimties, tai yra arbitražo negalėjimas daryti įtakos šalims, nesudariusioms arbitražinio susitarimo. Svarbu pabrėžti, kad pastarasis kriterijus yra susijęs su trečiųjų šalių, tiesiogiai nesudariusių arbitražinio susitarimo, problema. Trečiųjų asmenų arbitraže problematika — vienas iš subtiliausių ir kontraversiškesnių aspektų arbitraže<sup>46</sup> — nėra šio darbo dalykas ir reikalauja atskiro teisinio tyrimo, todėl šioje disertacijoje bus nagrinėjamas tik tiek, kiek tai yra būtina siūlomam ginčų arbitruotinumui kriterijui apibrėžti.

Kiekvienos tyrimo dalies struktūra, tikslai ir objektas išsamiau aptariami atitinkamos disertacijos dalies pradžioje.

### **Ginamieji teiginiai**

1. Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme įtvirtinti arbitruotinumui apribojimai yra per platus ir neatitinka arbitražui „draugiškos“ valstybės sampratos.
2. Viešosios tvarkos įtaka, kaip pagrindinis ginčų arbitruotinumui nustatymo kriterijus, palaipsniui nyksta.
3. Vyraujantis arbitruotinumui kriterijus turėtų būti tiesiogiai susijęs su konsensualia arbitražo prigimtimi - arbitražo institutas negali daryti įtakos šalims, nesudariusioms arbitražo susitarimo.

### **Darbo mokslinis aktualumas ir naujumas**

Ginčų arbitruotinumai — ir tarptautinės teisės, ir Lietuvos Respublikos teisės aktuali problema. Arbitražas tapo įprastiniu komercinių ginčų nagrinėjimo būdu. Siekdamas patenkinti tarptautinių komercinių teisinių santykių subjektų

---

<sup>46</sup> HOSKING, James M., "The Third Party Non-Signatory's Ability to Compel International Commercial Arbitration: Doing Justice without Destroying Consent," *Pepperdine Dispute Resolution Law Journal*: Vol. 4: Iss. 3, Article 6, 2004, p. 10.[ interaktyvus, žiūrėta 2009 10 07]. Prieiga per internetą:< <http://digitalcommons.pepperdine.edu/drlj/vol4/iss3/6>>.



lūkesčius ir poreikius, dauguma valstybių plėtoja liberalų požiūrį į ginčų sprendimą arbitraže. Palankumą ginčų sprendimui arbitraže patvirtina visuotinai pripažintas draudimas valstybėms išplėstai aiškinti nearbitruotinų ginčų kategorijų sąrašą<sup>47</sup>.

Arbitruotinumą klausimas susilaukia didelio mokslininkų dėmesio dėl vis didėjančio arbitražo, kaip komercinių ginčų nagrinėjimo forumo, populiarumo. Arbitražo poreikį skatina jo savybės, kurias tarptautinė verslo bendruomenė labiausiai vertina dėl ginčų skaičiaus didėjimo tokiose srityse kaip modernios technologijos, intelektinė nuosavybė, inžinerija, statybos. Minėtos savybės — tai arbitražo lankstumas, konfidencialumas, racionalios laiko sąnaudos, arbitrų ekspertinės žinios. Arbitražo kaštai dažnai yra mažesni negu patiriamos teismo išlaidos dėl ilgo bylos nagrinėjimo teisme laikotarpio. Be to, arbitražo sprendimas yra galutinis, kitaip negu teismo sprendimas, kuris tėra „pirmas laiptelis apeliacijos kopėčiose“. Tai leidžia teigti, kad arbitražas yra greitesnis ginčų nagrinėjimo būdas.

„Nuo to, kaip Lietuvos teismai <...> taiko Komercinio arbitražo įstatymą <...> ir aiškina jo nuostatas, priklauso ir nacionalinių, ir užsienio verslo partnerių pasitikėjimas Lietuvos teismais“<sup>48</sup>. Pabrėžtina, kad disertacijoje pateikiama analitinė teisinio reguliavimo bei teismų praktikos ginčų arbitruotinumą srityje lyginamoji analizė yra orientuojama į „arbitražui draugiškos“ arbitruotinumą koncepcijos formavimą, pateikiant atitinkamus užsienio valstybių praktikos pavyzdžius. Tokio tyrimo rezultatai yra aktualūs palankios Lietuvos arbitražo politikos vystymuisi.

Pažymėtina, kad kuo valstybės teisinio reglamentavimo bei teismų praktikos formuojama arbitražo politika yra palankesnė arbitražo sprendimų galiojimui ar pripažinimui, tuo tokia valstybė yra patrauklesnė kaip potenciali

---

<sup>47</sup> BORN, Gary B., supra note 10, p. 2619, 2702 – 2705.

<sup>48</sup> LAUŽIKAS, Egidijus; KOZUBOVSKA, Beata. *Praktyka Sądów Najwyższego Litwy w rozwiązywaniu problemów arbitrażu*. Kwartalnik Polskiego Stowarzyszenia Sądownictwa Polubownego. ADR Arbitraż i mediacja. Postępowanie przed sądem polubownym (arbitraż). Wilno, 7-8.10.2011 Nr 4 (16)/2011.

ginčų nagrinėjimo vieta<sup>49</sup>. Palanki Lietuvos geografinė padėtis – siena su Baltarusija, Rusija, mažas atstumas nuo Ukrainos, kai šiose valstybėse sulaukiama nepagrįstos intervencijos į arbitražo nagrinėjamus ginčus, taip pat itin sudėtinga arbitražo padėtis kaimyninėje Latvijoje — sudaro rimtą pagrindą imtis aktyvių veiksmų didinant Lietuvos, kaip potencialios arbitražo vietos, populiarumą tarp šio regiono ūkio subjektų<sup>50</sup>.

Atsižvelgiant į užsienio teismų bei teisės mokslininkų pateikiamus argumentus, ginčų arbitruotinumo klausimai Lietuvos teisės kontekste nėra išsamiai analizuoti bei aptarti. Nors LAT daugelyje bylų yra patvirtinęs tarptautinio komercinio arbitražo doktrinos svarbą<sup>51</sup>, teismų praktikoje yra atvejų, kai *de facto* Lietuvos teismai pateikiamus užsienio valstybių pavyzdžius iš esmės panašiose bylose ignoruoja<sup>52</sup>. Todėl darbe yra analizuojamos svarbiausios užsienio teismų sprendimų bei teisės mokslo šaltinių nuomonės, kiek tai susiję su ginčų arbitruotinumu, taip pat kritiškai vertinama formuojama nacionalinė ir užsienio teismų praktika.

Arbitražo teisė Lietuvoje nesulaukė deramo mokslininkų susidomėjimo. Apibendrintai tarptautinio komercinio arbitražo teisiniai klausimai analizuoti tik vieną kartą 1996 m. išleistoje G. Domino ir V. Mikelėno knygoje „Tarptautinis komercinis arbitražas“<sup>53</sup>. Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad knyga yra skirta kompleksinei tarptautinio komercinio arbitražo analizei, išsamiau

---

<sup>49</sup> ULMER, Nicolas. *Swiss Arbitration Update: First Amendments of International Arbitration Law*. 21 *Mealey's International Arbitration Report*, 2006, p. 1–5. Taip pat žiūrėti: GAILLARD, Emanuel. *Switzerland says Lis Pendens not Applicable to Arbitration*. *New York Law Journal*, 2006-08-07. Prieiga per internetą: <<http://www.lexisnexis.com>> [žiūrėta 2012 08 30]. Taip pat žiūrėti: ULMER, Nicolas. *The Cost Conundrum*. *Arbitration International*, 2010, Nr. 26(2), p. 221-250. Prieiga per internetą: <<http://www.kluwerarbitration.com>> [žiūrėta 2012 08 30].

<sup>50</sup> JARUSEVIČIUS, Justinas. *Viešoji tvarka, kaip pagrindas atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti arba panaikinti arbitražo sprendimą*. Vilnius, Magistro darbas. 2012.

<sup>51</sup> LAT CBS 2002-03-27 dienos nutartis civilinėje byloje, priimtoje “Main Bridge, L.L.C.” v. UAB „Lakvita“, bylos Nr. 3K-3-681/2002; 2006-07-19 nutartis, priimta civilinėje byloje AS „Super FM“ v. UAB „Laisvoji banga“, bylos Nr. 3K-3-434/2006; 2007-03-05 nutartis, priimta civilinėje byloje VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija v. Belgijos įmonė „Hydro Soil Services NV“, bylos Nr. 3K-3-62/2007; 2009-02-10 nutartis, priimta civilinėje byloje Valstybinės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija v. UAB „Garant“, G. R., bylos Nr. 3K-3-42/2009. Prieiga per internetą: <<http://www.infollex.com>> [žiūrėta 2012 08 30].

<sup>52</sup> JARUSEVIČIUS, Justinas. *Viešoji tvarka, kaip pagrindas atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti arba panaikinti arbitražo sprendimą*. Vilnius, Magistro darbas. 2012.

<sup>53</sup> DOMINAS, Gediminas, MIKELĖNAS, Valentinas. *Tarptautinis komercinis arbitražas*. Vilnius: Justitia. 1995.

ginčų arbitruotinumui nėra nagrinėjami. Pažymėtina, kad 2012 metais Vilniaus universitete buvo apginta dr. Eglės Zemlytės disertacija tema „Valstybė kaip arbitražinio susitarimo subjektas“, kurioje analizuojamas ginčų, susijusių su valstybės ir savivaldybių bei jų institucijų dalyvavimo teisiniuose santykiuose, arbitruotinumumu<sup>54</sup>. Taip pat paminėtinas straipsnis, kuriame nagrinėtas ginčų, kylančių iš viešųjų pirkimų teisinių santykių, arbitruotinumumas<sup>55</sup>. Apibendrinant galima teigti, kad disertacijos tema Lietuvos mokslinėje literatūroje išsamiai ir kompleksiskai nebuvo analizuojama, todėl darytina prielaida, kad ginčų arbitruotinumai Lietuvos teisės moksle nėra išnagrinėtas.

Užsienyje teisinės literatūros apie ginčų arbitruotinumui problemas yra nemažai. Šiame darbe remiamasi žymiausiomis pasaulyje *guru* pripažintomis arbitražo teoretikų ir praktikų monografijomis, kaip antai: Gabrielle Kaufmann-Kohler, Blaise Stucki, Julian D.M. Lew, Loukas A. Mistelis, Stefan Kroll, Emmanuel Gaillard. Tarptautiniai šaltiniai išsamiai yra aptarti žemiau.

## **Tyrimo metodika**

Disertacijos objektas ištirtas ir užsibrėžtų tikslų pasiekta, pasitelkus tradicinius tyrimo metodus: istorinį, lyginamąjį, loginį ir sisteminių.

Istorinis metodas buvo daugiausia naudojamas pirmoje disertacijos dalyje, analizuojant įvairių valstybių ginčų arbitruotinumui koncepcijų, arbitruotinumui teisinio reglamentavimo bei susijusios teismų praktikos kaitą bėgant laikui. Remiantis pastaruoju metodu buvo nustatyta ryški tendencija valstybių nacionalinėse teisėse siaurinti nearbitruotinių ginčų sąrašą.

Remiantis lyginamuoju metodu buvo analizuojamas įvairių valstybių ginčų arbitruotinumui teisinis reglamentavimas ir teismų praktika, taip pat

---

<sup>54</sup> ZEMLYTĖ, Eglė. *Valstybė kaip arbitražinio susitarimo šalis*. Vilnius, daktaro disertacija, 2012.

<sup>55</sup> SOLOVEIČIKAS, Deividas. *Viešųjų pirkimų ginčų arbitruotinumui problematika*. Teisė, 2010, Nr. 75, p. 35-53.

buvo lyginama su atskirų teisės mokslininkų pateikiama pozicija dėl arbitruotinumų. Siekiant išsamiai iširti darbo temą, buvo lyginamos valstybės, kurios perkėlė UNCITRAL Pavyzdinį įstatymą į nacionalinę sistemą, bei kontinentinės ir bendrosios tradicijos valstybės, kurios neperkėlė UNCITRAL Pavyzdinio įstatymo į nacionalinę sistemą.

Pasitelkiant loginį metodą buvo analizuojamas ginčų arbitruotinumų kriterijų pagrindimas doktrinoje ir teisiniame reguliavime, ir teismų praktikoje, taip pat remiantis šiuo metodu buvo formuluojamas siūlytinis arbitruotinumų ginčų sąrašas.

Sisteminis metodas daugiausia buvo naudojamas siekiant nustatyti įvairius arbitruotinumų apribojimus, remiantis nacionaline teise, pagrįstumą, išskiriant atskirų valstybių teismų sprendimų, mokslininkų ar įstatymo leidėjų pozicijas, nustatant pagrindinius jų argumentus bei sugretinant vienas pozicijas su kitomis, taip pat susiejant dėstomąją disertacijos dalį su jos tikslu, o suformuluotas išvadas — su aprašomu tyrimu.

**Tyrimo šaltiniai.** Tyrimo šaltiniai skirstytini į žemiau nurodytas grupes.

#### *1. Lietuvos ir užsienio valstybių nacionalinės teisės aktai*

Siekiant pagrįsti disertacijos hipotezę, t. y. Lietuvos teisinėje sistemoje įtvirtintas nearbitruotinumų ginčų sąrašas yra nepagrįstai išplėstas ir neįtvirtina arbitražui „draugiškos“ valstybės sampratos, buvo tiriamas Lietuvos ir užsienio valstybių teisės aktai bei jų projektai, reglamentuojantys arbitruotinumų klausimą. Buvo remiamasi leidinyje *International Handbook of Commercial Arbitration* (Kluwer Law International, ed. PAULSON, Jan) skelbiamais įvairių valstybių nacionaliniais įstatymais, reguliuojančiais komercinį arbitražą ar atskirus su arbitražu susijusius klausimus<sup>56</sup>.

---

<sup>56</sup> STRONG, S. knygoje, kurioje pateikiamos teisinių tyrimų tarptautinio komercinio arbitražo teisės srityje atlikimo gairės bei šaltiniai, šis šaltinis yra nurodomas kaip tinkamas. Žr. STRONG, Stacy.

## 2. Tarptautinės teisės aktai

Disertacijos tyrimo objektą sudarančių klausimų tyrimo šaltiniu taip pat buvo nagrinėjamiems klausimams atitinkamos tarptautinės sutartys: 1958 m. Niujorko konvencija dėl užsienio arbitražų sprendimo pripažinimo ir vykdymo<sup>57</sup>, 1961 m. Europos konvencija dėl tarptautinio komercinio arbitražo<sup>58</sup> etc.; kiti aktualūs tarptautinės teisės aktai bei pavyzdiniai įstatymų rinkiniai, pavyzdžiui 1985 metais parengtos Jungtinių Tautų tarptautinės prekybos teisės komisijos arbitražo taisyklės (UNCITRAL Pavyzdinis įstatymas), tarptautinių sutarčių projektai, jų *travaux preparatoires*.

## 3. Lietuvos ir užsienio teismų bei arbitražo praktika

Disertacijos temos atskleidimas nebūtų visapusiškas be Lietuvos ir kitų valstybių teismų bei praktikos analizės. Pabrėžtina, kad daugiausia buvo remtasi svarbiausių arbitražo teisei teismų bei arbitražo sprendimais nuo 1976 metų išleidžiamais metiniais leidiniais anglų kalba *Yearbook Commercial Arbitration* (Kluwer, gen. ed. Pieter Sanders, nuo 1986 m. – Albert Jan van den Berg). Taip pat buvo vadovaujama ir kituose leidiniuose pateikiamais teismų bei arbitražo sprendimais kaupiamais ir talpinamais atitinkamų teismų internetinėse svetainėse veikiančiose viešai prieinamose duomenų bazėse.

## 4. Teisės doktrina

Lietuvoje šia tema literatūros beveik nėra, nebuvo atlikta jokių mokslinių tyrimų. Užsienyje teisinės literatūros, kurioje nagrinėjama arbitruotinum problema, yra nemažai. Šiame moksliniame tyrime buvo remiamasi doktrina, analizuojančia tam tikros valstybės ar valstybių grupės nacionalinės

---

*Research and Practice in International Commercial Arbitration: Sources and Strategies*. Oxford: Oxford Univ Press, 2009, p. 81 žr. ZEMLYTĖ, Eglė. *Valstybė kaip arbitražinio susitarimo šalis*. Vilnius, daktaro disertacija, 2012.

<sup>57</sup> Valstybės žinios, 1995, Nr. 10-208.

<sup>58</sup> European Convention on International Commercial Arbitration [interaktyvus, žiūrėta 2012-06-14]. Prieiga per internetą: <<http://www.jus.uio.no/lm/europe.international.commercial.arbitration.convention.geneva.1961/>>.

teisės nuostatas arbitruotinumui klausimais. Disertacijoje nagrinėjami žymiausių pasaulio arbitražo teoretikų ir praktikų knygomis, kaip antai G. B. Born knyga „Tarptautinis komercinis arbitražas“<sup>59</sup>, J. F. Poudret ir S. Besson knyga „Lyginamoji tarptautinio arbitražo teisė“<sup>60</sup>, prancūzų mokslininkų knyga Fouchard, Gaillard, Goldman on International Commercial Arbitration<sup>61</sup>, Londono Queen Mary universiteto mokslininkų J. Lew, L. Mistelis bei S. Kröll tarptautiniam komerciniam arbitražui skirta knyga<sup>62</sup>. Siekiant kritiškai įvertinti skirtingus įvairių mokslininkų požiūrius į konkrečius arbitruotinumui aspektus taip buvo vadovaujama ir kitomis knygomis bei straipsniais, publikuojamais pažangiausiuose arbitražo teisės klausimus analizuojančiuose leidiniuose — Arbitration International (gen. ed. W. A. Park, Kluwer Law International, LCIA), Journal of International Arbitration (gen. ed. Michael J. Moser, Kluwer Law International), taip pat Tarptautinės Komercinio Arbitražo Tarybos (angl. International Council for Commercial Arbitration) kiekvienais metais organizuojamų kongresų medžiaga, Tarptautinio Arbitražo Instituto (angl. International Arbitration Institute) (Prancūzija) leidžiamais arbitražo teisės klausimams skirtais straipsnių rinkiniais, etc.

**Išvados.** Apibendrinami disertacijoje išdėstyta turinį, galime daryti šias išvadas:

1. Arbitruotinių ginčų sąrašo išplėtimas Lietuvoje atitinka modernią pasaulinę arbitražo teisės praktiką ir užtikrina aukštą Lietuvos Respublikos pozicijas arbitražą skatinančių valstybių gretose. Nauja KAI redakcija, pagal kurią išplečiamas arbitruotinių ginčų sąrašas, numato „proarbitražinę“ poziciją lyginant su sena KAI redakcija - bankroto ir arbitražo institutai tapo suderinami, įtvirtinta arbitražo ir

---

<sup>59</sup> BORN, Garry B. *International commercial arbitration*. Vol 1; Vol. 2. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009.

<sup>60</sup> POUURET, Jean-François; BESSON, Sébastien. *Comparative law of international arbitration*. 2nd ed. Translated by Stephen V. Berti and Annette Ponti. London: Thomson Sweet & Maxwell, 2007.

<sup>61</sup> FOUCHARD, Philippe, GAILLARD, Emmanuel; GOLDMAN, Berthold; SAVAGE, John. *Fouchard, Gaillard, Goldman on International Commercial Arbitration*. Ed. by Emmanuel Gaillard and John Savage. The Hague: Kluwer Law Internat., 1999.

<sup>62</sup> LEW, Julian D M; MISTELIS, Loukas A; KRÖLL, Stefan M. *Comparative International Commercial Arbitration*. The Hague: Kluwer Law Internat. 2003.

ginčų, susijusių su konkurencijos teise, intelektinės nuosavybės teise nagrinėjimo suderinamumo koncepcija. Vis dėlto nauja KAI redakcija kartu nustato naujai įtvirtintų tam tikrų ginčų rūšių arbitruotinumą apribojimus.

KAI reikia atsisakyti numatyto draudimo ateityje atsirasiančius ginčus, kylančius iš vartojimo ir darbo sutarčių, nagrinėti arbitraže. Mat, be kita ko, žymiai sudėtingiau yra susitarti su oponentu dėl arbitražo proceso taisyklių bei kitų susijusių klausimų jau kilus ginčui ir minėtų ginčų arbitruotinumą teliktų deklaratyvi teorinė galimybė, sunkiai įgyvendinama praktikoje.

Svarbu pabrėžti, kad KAI numatytų apribojimų sąrašas negali būti aiškinamas plečiamai, paneigiant *numerus clausus* doktrinos taikymą arbitruotinumą apribojimams - arbitražui palankios teismų praktikos formavimo priešprieša. Kuo palankesnė arbitražo politika yra formuojama valstybės teisinio reglamentavimo bei teismų praktikos, tuo tokia valstybė yra patrauklesnė kaip potenciali ginčų nagrinėjimo vieta.

Lietuvai laikantis „proarbitražinių“ tradicijų, arbitražas taps dar priimtinesniu ginčų sprendimų būdu, o tai ypač svarbu stiprėjant Lietuvos verslo santykiams užsienyje.

2. Viešosios tvarkos išlyga kaip pagrindinis ginčų arbitruotinumą nustatymo kriterijus palaipsniui nyksta, dėl arbitražo išplitimo skirtinguose verslo sričių ginčiuose, įskaitant ir apimančius svarbius visuomenės interesus, pavyzdžiui, suteikiant arbitražui kompetenciją nagrinėti bylas, kurios reikalauja taikyti normas, susijusias su viešąja tvarka.

Arbitrai sugeba priimti socialiai priimtinius sprendimus, tai patvirtina ir didėjantis pasitikėjimas arbitražu (išplečiamas arbitruotinų ginčų sąrašas) moderniose valstybėse. Pabrėžtina, kad arbitražui "draugiškose" valstybėse suvokiama, jog pažangi, racionali ir

demokratiška valstybė neturėtų kėsintis tiesiogiai kontroliuoti visas visuomenės gyvenimo sferas. O tam tikrų ginčų, susijusių su viešąja tvarka, perdavimas spręsti arbitražui nesukeltų grėsmės demokratiškos valstybės pamatams.

3. Ilgainiui nearbitruotinos ginčų kategorijos turi būti siejamos su disertacijoje siūlomu arbitruotinumui nustatymo kriterijumi — konsensualia arbitražo prigimtimi, priemonių „pasiekti“ šalių, nesudariusių arbitražo susitarimo nebuvimu, o ne viešąja tvarka.

Teisinės teorijos, skirtos išplėsti arbitražinio susitarimo trečiosioms šalims taikymą arbitraže, yra savotiškas saugiklis, užkertantis kelią nesąžingoms trečiosioms šalims pinknaudžiauti siūlomu arbitruotinumui kriterijumi, grindžiamu sutartine arbitražo prigimtimi ir neturinčiu priemonių „pasiekti“ atitinkamų subjektų, kurie nėra arbitražo susitarimo šalis. Arbitražinio susitarimo galiojimą tretiesiems asmenims, nesudariusiems arbitražinio susitarimo, išplėtimas yra *bono fides* principo pasekmė, tai yra reikalavimo elgtis sąžiningai. Priešingu atveju arbitražo teismo galimybės priimti efektyvų ir saistančią sprendimą būtų apribotos.

Teisinės teorijos, doktrina ir kiti mechanizmai tarptautiniame komerciniame arbitraže leidžia pasiekti balansą tarp arbitražo proceso pamato — privalomo šalių sutikimo ginčą nagrinėti arbitraže (šalių autonomijos principas) - ir teisingo sprendimo priėmimo (arbitražo sprendimo galiojimas). Susitarimo ginčą nagrinėti arbitraže privalomumo reikalavimo negalima pakeisti „bendra arbitražui palankia politika“



## GYVENIMO APRAŠYMAS CURRICULUM VITAE

**Vardas, pavardė:** Beata Kozubovska

**Gimimo vieta:** Vilnius

**Gimimo data:** 1985 m. rugsėjo 7 d.

**E-paštas:** beata.kozubovska@yahoo.com

### IŠSILAVINIMAS

- 1992-2004 Vilniaus Vladislavo Sirokomlės vidurinė mokykla (gautas raudonas diplomas).
- 2004-2009 Vilniaus universiteto Teisės fakulteto, komercinės teisės specializacija, teisės magistro laipsnis.
- 2008 Rugsėjis — 2009 Vasaris: dalyvavo Erasmus programoje, mokėsi ES ir tarptautinę teisę Vrije universitete, Briuselis, Belgija.
- 2009-2013 Vilniaus universiteto privatinės teisės katedros doktorantė
- 2009-2010 Londono Universiteto Koledžo (University College London) LLM (Londonas, Didžioji Britanija).
- 2010-2011 Anglijos ir Velso teisės koledže suteiktas praktikos diplomas tarptautinių jungtinės veiklos įmonių srityje (Didžioji Britanija).
- 2011-2012 ES konkurencijos teisės antrosios studijų pakopos diplomas Londono Universiteto Karaliaus Koledže (King's College London) (Londonas, Didžioji Britanija).
- 2013 m. liepos 1 d. Tarptautinės arbitražo teisės akademijos diplomas (Paryžius, Prancūzija); suteikta stipendija.

## **DARBO PATIRTIS IR PRAKTIKA**

- 2009 m. liepos 2 d. – dabar Advokatų profesinės bendrijos „Motieka ir Audzevičius“, advokato padėjėja.
- 2008 m. vasario 5 d. - 2008 m. kovo 17 d. Advokatų kontoros „Foigt ir partneriai/ Regija borenius“ teisininko asistentė (praktikantė).
- 2007 m. spalio 1 d. - 2008m. vasario 1 d. Vilniaus miesto 3-iosios advokatų kontoros teisininko asistentė (praktikantė).

## **KONFERENCIJOS, SEMINARAI, STAŽUOTĖS, TEISĖS STUDIJOS IR KITA MOKSLINĖ VEIKLA**

- 2008 m. rugsėjis-2009 m. vasaris Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės studijos Briuselyje Vrije universitete pagal studentų mainų programą.
- 2008 m. Norcous akademijos gauta stipendija už laimėtą studentų mokslinių darbų konkursą.
- 2008 m. Vilniaus universiteto Central and East European Moot Court komandos narė.
- 2007 m. vasaros teisės studijos Edinburgo universitete, Škotijoje.
- 2007 lapkričio 7d. – 10d. konferencija “The need for reform in the EU law”, Lodzė, Lenkija, skaitė pranešimą tema: “The need for reform in the protection of individual’s rights”.
- 2007 liepos mėn. konferencija „Issues of UK company laws“, Edinburgo universitetas, Škotija.
- 2007 liepos mėn. konferencijoje skaitė pranešimą tema: „Crimes and punishment“, Edinburgo universitetas, Škotija.
- 2007 m. Prof. dr. Martinos Caroni paskaitų ciklas tema: “Current Issues of Public International Law”, Mykolo Romerio universitetas.
- 2007 m. Prof. Alexandro Morawos paskaitos tema: “Comparative Constitutional Law: The Constitution and the Courts”, Mykolo Romerio universitetas.

- 2007 m. Dr. Daniel Girsberger paskaitų ciklas tema:“International Commercial Arbitration”, Mykolo Romerio universitetas.
- Nuo 2007 m. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto civilinio proceso studentų mokslinės draugijos narė.
- 2005 m. vasaros teisinės studijos English and EU Legal Systems and Theory Lutono universitete, Didžiojoje Britanijoje.

## **PUBLIKACIJOS**

- Ginčų, kylančių iš šeimos teisinių santykių, arbitruotinum problematika. Teisė, 2011, Nr. 80.
- Ginčų, kylančių iš vartojimų sutarčių, arbitruotinum problematika. Teisė, 2011, Nr. 81.
- LAUŽIKAS, Egidijus; KOZUBOVSKA, Beata. Praktyka Sądu Najwyższego Litwy w rozwiązywaniu problemów arbitrażu. Kwartalnik Polskiego Stowarzyszenia Sądownictwa Polubownego. ADR Arbitraż i mediacja. Postępowanie przed sądem polubownym (arbitraż). Wilno, 2011, 7-8.10.2011 Nr 4 (16).

2013

- Ramūnas Audzevičius, Mantas Gudžiūnas and Beata Kozubovska//Private Antitrust Litigation 2013 in Getting the Deal Through series. London, Law Business Research Ltd. 2013.
- Giedrius Kolesnikovas, Emil Radzihovsky and Beata Kozubovska //The Merger Control Review, 4th edition. Law Business Research Ltd. 2013
- Ramūnas Audzevičius, Rimantas Daujotas and Beata Kozubovska //The International Investigations Review, 3rd edition . Law Business Research Ltd. 2013

2012

- Giedrius Kolesnikovas, Emil Radzihovsky, Beata Kozubovska. Restructuring & Insolvency in Lithuania // Restructuring & Insolvency 2012. Getting The Deal Through series. London, Law Business Research Ltd. 2012.
- Ramūnas Audzevičius, Beata Kozubovska, Rimantas Daujotas The International Investigations Review - 2nd Edition – Lithuania. London, Law Business Research Ltd, Official Research Partner of the International Bar Association 2012.
- Ramūnas Audzevičius, Beata Kozubovska, Rimantas Daujotas. Global Arbitration Review – Lithuania
- London, Global Arbitration Review, 2012.
- Ramūnas Audzevičius, Mantas Juozaitis, Beata Kozubovska. The Dispute Resolution Review - 4th Edition – Lithuania London, 2012.
- Giedrius Kolesnikovas, Emil Radzihovsky, Beata Kozubovska. Merger Control in Lithuania // The Merger Control Review. Editor Ilene Knable Gotts.- 3 rd. - London, Law Business Research Ltd, 2012.
- Giedrius Kolesnikovas, Emil Radzihovsky, Beata Kozubovska. Restructuring & Insolvency in Lithuania 2012// Getting the Deal Through series. London, Law Business Research Ltd, 2011.
- Giedrius Kolesnikovas, Emil Radzihovsky and Beata Kozubovska. Restructuring in Lithuania // The Restructuring Review. Editor Christopher Mallon.- 5 ed.- London, Law Business Research Ltd, 2012.
- Ramūnas Audzevičius, Tomas Samulevičius, Mantas Juozaitis and Beata Kozubovska. GCR - The European Antitrust Review 2013 – Lithuania Overview
- Ramūnas Audzevičius, Tomas Samulevičius, Mantas Juozaitis and Beata Kozubovska. The Private Competition Enforcement Review 2013 Lithuania – Fifth Edition
- Giedrius Kolesnikovas, Beata Kozubovska, Mantas Juozaitis. Corporate Immigration in Lithuania // Corporate Immigration 2012. To be published

in Getting The Deal Through series. Editor Samantha Mobley. London, Law Business Research Ltd, 2012.

- Ramūnas Audzevičius, Mantas Juozaitis, Beata Kozubovska. Litigation and Dispute Resolution in Lithuania // The International Comparative Legal Guide to: Litigation & Dispute Resolution 2012. Editor: Greg Lascelles, SJ Berwin LLP. London: Global Legal Group Ltd., 2012.

2011

- Giedrius Kolesnikovas, Emil Radzihovsky, Beata Kozubovska. Merger Control in Lithuania // The Merger Control Review. Editor Ilene Knable Gotts.- 2 ed. - London, Law Business Research Ltd, 2011.
- Giedrius Kolesnikovas, Beata Kozubovska, Mantas Juozaitis. Corporate Immigration in Lithuania // Corporate Immigration 2012. Getting The Deal Through series. Editor Samantha Mobley. London, Law Business Research Ltd, 2011.
- Giedrius Kolesnikovas, Emil Radzihovsky and Beata Kozubovska. Restructuring in Lithuania // The Restructuring Review. Editor Christopher Mallon.- 4 ed.- London, Law Business Research Ltd, 2011.

## **KALBOS**

- Lietuvių – kalbu, skaitau, rašau puikiai.
- Lenkų – kalbu, skaitau, rašau puikiai.
- Anglų – kalbu, skaitau, rašau puikiai.
- Rusų – kalbu, skaitau, rašau puikiai.
- Ispanų – kalbu, skaitau, rašau puikiai.
- Prancūzų – kalbėjimo pagrindai, skaitau gerai, rašymo pagrindai.